

Sjunde roten, tomt 45

Kvarteret Lilla Berget

Tjugoåttonde roten 1637–57v

Sillgatans södra sida, sträckan Nygatan – Smedjegatan

Sextonde roten 1657h–70

Sillgatan 11

Oluff Biörnsson

1637, 1641: 4 mtl, 1638–40, 1642–43, 1645–49: 2 mtl, 1644: 3 mtl

Var enligt borgarlängden 1639 båtförare

Sven Biörnsson

1640, 1644 med husfolk, 1645–46, 1648–51, 1653–55: 2 mtl, 1641, 1643, 1652: 3 mtl (XVI), 1656: 2.16, 1657: 1.16 + 2, 1658: 6, 1659–63: 1½, 1665–66: 5, 1667

Gustavi tomtöreslängder 1670–76, 1 tomt

Vid mitten av 1600-talet bodde enligt mantalslängden här ett flertal personer med patronymikon Biörnsson, alla tydligen bröder. Olof, Sven, *Anders Biörnsson* (se nedan och 7.46 och 4.40v) och *Gabriel Biörnsson* (7.46) ägde möjligen tillsammans ett par tomter. Vid den stora branden 1669 bodde här ännu Sven och Anders, vilka båda miste sina gårdar. Sven, som var skeppare, tycks inte ha återuppbyggt gården på detta ställe.

Anders Biörnsson hos Swen Biörnsson

Anna saltmålares

1675–81 M1678 1 tomt Gustavi tomtöreslängder 1677–81 1 tomt.

Hennes fullständiga namn är okänt. Hon bodde tidigare vid Smedjegatan, där hon och hennes man hade köpt en del av en tomt av *Wilhelm Hunter smed*. 1675 står hon upptagen på två ställen i längden – tydligen flyttade hon hit då. Hon kallas änka 1668.

1687 den 26 september lät besökaren under Stora Sjötullen Sven Smitt andra gången lagbjuda hus och gård på Sillgatan vid Kronhuset mellan skepparen Cornelius Tihlsons hus i öster och Jon Ambjörnsson Porses gård i väster, som han köpt av *Albrecht Hunter* som förmyndare för dess pupill Jacob Seck för 136 rdr. Möjligen var Jacob son till Anna saltmålare.

Sven Smitt köpte 1691 stolrum till sin *hustru* Kerstin Persdotter. Han begravdes 12.4.1697.

Bankokontoret uppbjöd första gången 18.12.1699 visitören Sven Smitts hus på Sillgatan mellan Cornelius Thissons hus å västra och Jon Perssons hus å östra sidan (AIIa:1). Hos Swen Smitts änka bodde 1704 *David Dalman*. Hennes tomt värderades 1715 120, huset 360 och lösöret 50 d smt.

1717 hade Sven Smitts änka Kierstin pigan Anna Andersdotter. 1725 hade änkan i gården som inneboende *auditören Petrei änka*.

Sven Smitts sängliggande och utfattiga änka ägde 7.45 ännu 1733–34 (begr. 21.6.1734) och hade råd till pigan Elsa Andersdotter. 1735 ägdes gården av besökaren Sven Smitts arvingar. Först den 26.5.1739 beslöts det att avlidne besökaren Smitts gård vid Sillgatan skulle värderas (Ba:44).

Sven Smitts måg

fältskären Paul Cuur,

(gift med Anna Smitt, död 28.8.1741) och hans svägerska Maria Smitt (Schmidt, också kallad Maria Petrea, tydligen identisk med ovan nämnda auditören Petrei änka) pantsatte den 3.6.1739 och 30.4.1740 gård på Sillgatan för lånade 200 d smt. Paul Cuur, som var fältskär i Ostindiska Kompaniet, avled 28.1.1743 på *skeppet "Calmar"*, Enligt bouppteckningen den 14.12.1743 efterlämnade Paul Cuur hus och gård på Sillgatan (däri Maria Schmidt ägde hälften), som, då han avled barnlös, såldes på auktion 17.1.1744 (Berg II:3–4, 79) till

löjtnant Nils Wessberg

för 820 d smt, varav hälften tillkom avlidna Maria Schmidts två söner skeppsskrivaren Gustaf Fredrik Petraeus och fältskärsgeällen Johan Gabriel Petraeus. Anna och Maria Schmidt hade en syster *Elisabeth Schmidt*, som var avliden 1743 och hade tre barn med sin

man *komminister David Fredrik Creitlow*.

Nils Wessberg sålde omedelbart gården till

auditören Jacob Giehardts fru Catharina Giehardt

för samma pris och gården säges då vara belägen mellan borgaren Jonas Ahlbergs gård i väster och avlidne borgaren Mikael Svenssons i öster. Areal 85½×24 3/4'. Fru auditörskan Catharina Giehardt lät den 27.2.1744 första gången låter uppbjuda avlidne fältskären Paul Cuurs arvingars hus och gård på Sillgatan.

1750 ägdes gården av

tygvaktare Petter Magnus Revigin (i tomtöreslängd 1750 Sven Revigin),

som den 3.9.1750 lät första gången uppbjuda en på Sillgatan, emellan trähandlarens Jonas Ahlbergs hus å västra och perukmakaren Torups änkas tomt å östra sidan belägen tomt, som framlidne herr auditören Jacob Gebhardts änkefru Cattarina Giehardt tillika med sina arvingar enligt köpebrev av den 14.6.1746 sålt till handelsmannen Sven Andreas Revigin för 300 daler silvermynts köpeskilling och en diskretion av åttatio daler i samma mynt, och bemälte handelsman, igenom påskrift uppå förenämnda köpebrev, den 27.3.1750 år avstått och transporterat till herr tygvaktare Revigin, som med egen kostnad uppfört åbyggnader uppå denna tomt.

1753 anger längden (Rgk på RA), att "tygvaktare Petter Revigin betalar vid artilleriet, ibm auktionsskrivare Carl Gustaf Revigin".

Den 14.8.1758 lät

källaremästare Johan (Jean) Buchau

(1758–69)

första gången uppbjuda ett uppå Sillgatan beläget hus och gård med tapeter och allt nagelfast som han tillika med hälften uti den vid samma hus belägna baktomt och däri befintlig åbyggnad av stall, fähus och vedbod köpt av tygvaktaren Herr Peter Magnus Revigin och *dess fru* Margareta Hellberg enligt köpebrev 25.7. s.å. för 3 600 d smt köpeskilling.

Källaremästare Justus Daniel Liborius var ombud för samtliga

avlidne vinskänken Mikael Stephens sterbhusdelägare, när han den 25.7.1769 försålde dennes på Sillgatan ”i livstiden ägande en och en halv tomt” med hus och åbyggnad beläget mellan framlidne trähandlare Jonas Ahlberg i väster och sporrsmeden Weisells å östra sidan ägande gårdar till hustimmermannen Sven Svensson och kämnären Jacob Gabriel Cederbourg för 2 500 d smt. Den halva tomten var en baktomt, närmast belägen Mäster Weisells tomt.

(Hovslagaremäster Fredrik Meijer ägde den andra hälften åt gatan.) Jacob Gabriel Cederbourg skulle bli ägare av 3/4 tomt (= hälften) samt av hela övervåningen i huset bestående av sex rum, vidare av källare och den åt gatan med plankverk avstängda vinden samt en överst på tomten befintlig bod. Sven Svensson fick halva tomten samt undervåningen med 5 rum och en innerst åt gården med skrankverk avskiftad vind svarande mot källaren och hela den i uppe i trädgården belägna boden. Vidare ägde båda hälften i stall och fähus etc.

Jacob Gabriel Cederbourg (född 8.12.1718, död barnlös 16.9.1790. bou 22.1.1791) var son till den kände *Göteborgsskildraren rådmann Erik Cederbourg* och *Maria Svedmark*. Han var auskultant vid rådhusrätten 22.9.1739. Han var 1742 vice auditor och sekreterare vid handels societeten, 7/8 1760 illiterat kämnär efter Klint, blev litterat d:o 22/10 efter kämnärspreses Anders Wahlstedt. 1767 gjorde han cession. Gift 1/ Anna Grundell, död 22.12.1776 (bou 19.4.1784), dotter till *överskulden Jonas Grundell* och *Eleonora Eva Jacobsson* samt änka efter assistenten i Ostindiska kompaniet Johan Henrik Ross, död 1761 (bou 19/12 1763); 2/ 2.7.1784 m. Anna Helena Ulf, dotter av *assessorn vid Svea hovrätt Johan Fredrik Ulf* och *Anna Maria Olbers*, född 1702, död 21.3.1786, änka efter en Lund. (Se Berg I:1, 356 och Berg II:9–10, 484)

Hustimmermannen Sven Svensson var född i Gudhem. Han avled redan 17.1.1770, ogift men trolovad med sjömansänkan Anna Elisabeth Swart. Hon hade enligt domboken den 24.4.1770 genom testamente den 3.11.1769 blivit ägare av avl. *hustimmerman Sven Svenssons* på Sillgatan belägna egendom. Testamentet godkändes av Sven Svenssons ”far” (troligen styvfar) *Bengt Sommar* den 14.1.1770 och hans mor *Margareta Persdotter* (EIIb:139, 7.3.1770). Hon lät genom sin svåger *mäster Christian Emmich* begära offentlig auktion. Emmich inlämnade till rätten det å detta hus och gård av Liborius till avlidne Sven Svensson upprättade skriftliga salu- och köpebrev, daterat den 25.7.1769.

Jacob Gabriel Cederbourg skrev (exhib 5.3.1770) att han hört att auktionen skulle äga rum den 8 mars. Anna Elisabeth Swart hade nekat till att som viderboende mottaga de 1 300 d smt i lösen han hade erbjudit henne. Han ville ha uppskov med auktionen, eftersom han hade instämt henne till den 15 mars. Enligt Anna Elisabeth existerade viderboenderätten inte förrän lagfart söktes och tolv veckors laga stånd ifrån tredje uppbudet för bördemännens ägandeförmånsrätt till lösen lupit till ända, då viderboende först fjorton dagar därefter ägde nyttja sin rätt. (Hennes gensaga hade författats av C W Walcke.)

Sven Svenssons del inropades av Carl Habicht för 1 750 d smt men hans del av huset övertogs före 1775 av stadstimmermästare Olof Öhlander, död 12.6.1782 (bou 15.11.1784). Hos dennes änka Christina bodde 1786 *möbelhandl. Jaq. Vigoreaux*. Hon köpte 1791 för 4 331 (433?) 16 rdr specie även övervåningen av Johan Gabriel Cederbourgs arvingar.

När änkefru Christina Öhlander avled 29.8.1810 bodde hon i tolfte roten. Hon efterlämnade hus och två tomter på Sillgatan, mellan trähandlare Jonas Ahlbergs änkas och sporrsmiden Olof Weissell. Öhlanders döttrar var gifta 1) *slussmästare Jonas Carlsson*; 2) *Strömberg*; 3) *bagarmästare Jacob Svahnberg* och 4) *bagarmästare Carl Sjöberg* (Berg II:11–12, 371).

Senare uppbud av 7.45

Se 7.44.